Ч. 165 (14.062). Львів, вівторок 25. червня 1935. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. РІК LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Справа полк. Василя Вишиваного.

У звязку з вісткою Польської Агенції Телеграфічної, що французька поліція розіслала стежні листи за архикн. Вільгельмом Габсбурґом відомим під прізвищем полк. Василя Вишиваного, агенція „Вядомосьці Українське" подає такі вияснення з Парижа: Афера, в яку вплутано архикнязя Вільгельма, має такий підклад: Якась панна Полета Куіба, колишня секретарка відомого французького політика де Монзі, пізнала архикнязя у спільних знайомих. Від тоді, представляючись як його секретарка чи то як приятелька, почала збирати гроші буцімто для пропаґанди, щоби привернути Габсбурґів в Австрії і незалежність України, де засів би на престолі король з династії Габсбурґів. Полета Куіба послуговувалась документами з фальшивими підписами бар. Ротшильда, англійського фінансіста Детердінґа тощо. Арештована Куіба заявила, що все те робила в порозумінні з архикнязем. У звязку з цією справою соціялістичний щоденник „Попюлер" почав вести завзяту кампанію, щоб скомпромітувати архикн. Вільгельма, який на думку українських кол у Парижі став жертвою шантажистки. Специфічної закраски набирає процес Полети Куіби ще й тому, що її боронить шістьох адвокатів, здебільша комуністів, як нор. донька відомого (комуністичного) посла Кашена. Єдиним свідком, який обтяжує архикнязя, є д-р Василь Панейко. (Ця поведінка зрозуміла на тлі останніх яскраво москвофільських виступів д-ра В. Панейка).

Якщо йде про здогадну втечу полк. В. Вишиваного з Франції, паризькі українські кола запевняють, що архикн. Вільгельм перебуває від якогось часу у Відні і взагалі не скривається перед поліцією. Українська опінія у Франції зареаґувала на обвинувачення полк. Вишиваного і вислала до слідчого судді протести, до архикнязя Вільгельма та до його адвоката листи з висловами симпатії. Протест до слідчого судді переслав теж голова союзу комбатантів української армії ген. Удовиченко.

Архикнязь Вільгельм Франц Йосиф Габсбурґський уродився в 1895. р. і є сином архикн. Кароля Степана зі Живця та архикн. Марії Тереси Тосканської. На еміґрації мешкає у Парижі, займається історично-військовими студіями і стоїть осторонь від політики

Величина німецької фльоти.

ЛЬОНДОН, 24. 6. ПАТ. „Дейлі Експрес" повідомляє, що морські знавці Німеччини і В. Британії так устійнили технічні справи: містоту панцирників обмежено до 25.000 тон, кружляків до 8.000 тон. Підводні човна може Німеччина будувати у розмірах 600 до 800 тон. Залога німецької воєнної маринарки буде складатися з 35.000 осіб. Німеччина виконає свою програму розбудови воєнної фльоти в 7 роках. Німеччина зобовязується, що підводних човнів не вжиє проти торговельних кораблів.

В обороні республиканської Греції.

АТЕНИ, 24. 6. ПАТ. Провідник республиканців Папанастасію перед виїздом з Греції до Парижа і Злучених Держав заявив, що республиканці візьмуть участь у плебісциті у справі державного устрою в Греції, якщо уряд заґарантує чесне переведення плебісциту. В противному випадку відповідальність за плебісцит скидають на уряд. Інший представник республиканців Кафандаріс виїхав до Парижа, де мабуть зустрінеться з Венізельосом.

Французько-італійські наради.

РИМ, 24. 6. ПАТ. Французький амбасадор де Шамбрен, який вернувся з Парижа, відбув нараду з віцемін. Сувічем. Французькі кола запевняють, що темою розмов було витворене положення по підписанні британсько-німецького порозуміння у справі морських зброєнь. Підчас нарад ствердили спільне становище обох держав і рішили вдержувати тісні взаємини підчас побуту мін. Ідена в Римі.

Викрили комуністичну орґанізацію в Бесарабії.

БУКАРЕШТ, 24. 6. ПАТ. Поліція викрила у Ґатарбунар у південній Бесарабії комуністичну орґанізацію і арештувала 35 осіб, між ними одного державного урядовця.

Німецькі пляни.

Виклад полк. фон Арніма.

„Штрасбурґер Нойсте Нахріхтен" приводять подрібно зміст реферату, виголошеного полковником фон Арнімом у шарльотенбурській політехніці. „Наше завдання, сказав він, зводиться до цього, щоби відділити Англію від Франції й ізолювати Францію. На франко-совітський союз ми відповімо німецько-англійським союзом. У майбутньому це співділання повинно довести до спільної акції англьо-німецької фльоти і наші сили будуть непохитні".

Показавши на карті балтійські держави і границю СССР, фон Арнім говорив дальше:

„В цих сторонах розіграється найбільший бій майбутности. До цього бою нам потрібна могутня фльота, що бодай втроє перевищувала би фльоту совітську. Якщо Польща залишиться невтральною (а ф. Арнім цього певний), Німеччина справиться легко найперше з Литвою. Для німецької армії експедиція в Литву буде воєнною прогулькою, а якщо Литва буде продовжувати свою провокаційну політику, то такої прогульки прийдеться ждати не довго".

Про Чехословаччину фон Арнім сказав дуже грізно:

„Дикуни, що заселюють Чехословаччину, бояться Німеччини і тому шукають підтримки Совітів. Одначе їм не оминути приготованої їм долі. Міліони німців, що живуть у Чехословаччині станутъ до боротьби з чеськими варварами, що гноблять німецьку культуру".

Три великі катастрофи.

БУДАПЕШТ, 24. 6. ПАТ. Самохід французького консуля у Будапешті, який їхав з Відня до Будапешту зударився з другим самоходом. Дружина консуля і братова згинули, донька консуля тяжко ранена, сам консуль легко ранений.

ПАРИЖ, 24. 6. ПАТ. Туристичний літак, який залетів з Діжон, упав коло Малькот у департаменті Сени та Льоари і розбився. Три особи згинуло.

ОСТЕНДА, 24. 6. ПАТ. Німецький бальон Ессен І. упав до моря коло Остенди. Чотирьох членів залоги доплило до берега, двох інших, які залишились коло бальону, врятував бельґійський човен

Геройська боротьба хорватів.

Знову гостра кріза в Югославії з приводу сербо-хорватського конфлікту.

Львів, 24. червня 1935.

Нитки підсвідомої, інстинктовної надавичайної симпатії лучать нас, галицьких українців, з далеким від нас народом хорватів. Коли ж приглянемось ближче їхній долі — найдемо чимало анальоґії із долею власною і тоді поруч із симпатією виступає подив для того народу, щире співчуття для його гірких переживань і свідомість, що ми, галицькі українці, можемо вчитися на прикладі хорватів, вчитися їхньої політичної мудрости та завидувати їм тих прикмет політичного вироблення, яких інколи такий брак — серед нас.

Анальоґія передовсім та, що обидва славянські народи долею історичних і геополітичних умовин, в яких прийшлось обом тим народам жити, безперечно були під впливом найближчої західньо-европейської німецької культури, обидва належать до католицької Церкви й обидва — випили чашу горечі з рук славянських сусідів. Вся теж нинішня боротьба і хорватів і наша йде за збереження національно-політичної особовости, загроженої сусідами-славянами. Через те й ідея панславізму ніде так не скомпромітована, як у хорватів і українців.

Розчарування, яке стрінуло хорватів у „спільному" королівстві „сербів, хорватів і словінців" (згідно з номенклятурою т. зв. відовданської конституції з 28. VI. 1921 р., що лягла в основу новоствореної великої південно-славянської держави), найшло свій вислів у надзвичайно зручній, але впертій і безуспішній боротьбі хорватів проти централістичних тенденцій тієї конституції і проти всієї верховодницької політики сербських націоналістів зі старим Пашічем на чолі. Хорвати були в тому щасливому положенні, що мали як провідника політика тої мірки, що д-р Степан Радіч, — цей останній знову мав влекшене завдання через політичну здисциплінованість хорватського громадянства, яке йшло вірно за своїм лідером, не зважаючи на змінність його політики. Чи їздив Радіч до Москви, демонструючи своє негативне становище супроти Білгороду, чи ставав у ряді Пашіча міністром, чи кидав знов сепаратистичні гасла й погрози, чи впевняв короля про вірність хорватів для державної єдности і для династії Караджорджевичів, — хорватський нарід усе незмінно стояв при своєму провіднику і за своїм провідником, ніколи не закидаючи йому „зради", ніколи не посуджуючи його в якихось непевних з національно-політичного боку інтенціях, і завжди вірючи, що так треба.

І тому ніяка централістично-уніфікаційна тенденція білгородських володіючих кол, що виходили з заложення: серби найбільше натерпілись на війні і тому у визволеній батьківщині сербам належиться першенство, — ніякі адміністраційні репресійні практики не ослабили хорватів, як національного колективу і як політичного чинника. І тому ненависть сербських націоналістів зверталась головно проти хорватського політичного проводу, персоніфікованого особою Степана Радіча. День 20. червня

1928 р. був катастрофальний для обох сторін: у тому дні у білгородській скупштині (парляменті) сербський посол Пуніша Рачіч застрілив Павла Радіча і Басарічка та смертельно ранив Степана Радіча, який кілька днів потім помер. Але цей атентат мав теж страхітливі наслідки для сербів, яких штовхнув на дорогу реформ, — цілком протилежних від тих, які треба було тоді перевести. Замість реалізувати дійсно федеративний принцип, прийнятий за підставу порозуміння трьох південно-славянських народів у т. зв. „Південно-славянському Клюбі" на Корфу, 20. червня 1917 року, — король Олександер припинив відовданську конституцію, що бодай у наголовку зазначувала триєдиність держави, та декретував нову конституцію з начальною ідеєю — тотальности югославянського народу та негацією окремішних національних і краєвих питоменностей. Сталося це в дні 5. січня 1929 і безперечно та дата, що започаткувала еру повної сербської диктатури, потягла за собою другу лиховісну дату — 9. жовтня 1934; кривавий день у Марселі. Не може бути двох думок, що тільки й виключно серби своєю короткозорою і нерозумною політикою загнали того самого д-ра Павеліча, що в Національній Раді хорватів, словінців і сербів із земель Австро-Угорщини („Народні віеча") в дні 21. листопада 1918 р. був одним із тих, що проголосили злуку з Сербією і Чорногорою під династією Караджорджевичів, що того хорватського патріота самі серби загнали до табору екстремістів, що не цуралися вхопитись за терор, як засіб оборони своїх справедливих прав.

Замість піти на злагоду з наслідником Степана Радіча д-ром Мачеком, Білгород виточив новому хорватському провідникові політичний процес і запроторив його на 3 роки до вязниці. Щойно згаданий вгорі трагічний епільог сербсько-хорватського ворогування спонукав сербів пробувати завернути з дотеперішньої дороги. Д-ра Мачека, що в міжчасі відсидів вже півтора року у вязниці, звільнили та дозволили йому станути назад на чолі хорватської опозиції. Розписано вибори до парляменту, в яких з одної сторони станув сербський бльок під проводом премієра Євтіча, з другого бльок хорватів та демократів і аграрів (Прібіцевіч, Давідовіч і Йовановіч). Однак тут і кінець розумній тактиці уряду. Розписано вибори, дано змогу опозиції брати в них леґальну участь, але поведено самі вибори в той спосіб і в той спосіб сконструовано виб. ординацію, щоб опозицію згнобити до решти. Всетаки опозиційний бльок відніс світлу перемогу: на 1.746.982 голосів лісти Євтіча — ліста Мачека дістала 1.076.345 голосів. Штудерна виборча ординація признала урядовій лісті Євтіча всетаки восьмикратно стільки мандатів, що лісті Мачека. Одночасно згадані виборчі практики так страшенне подразнили й обурили хорватів і самих сербів-демократів, що опозиція у числі 67 послів рішила стриматись від участи у новому парляменті. Лише старенький хорватський архиепископ д-р Бауер та греко-католицький епископ Няраді поїхали до Білгороду і представили князеві-реґентові пануючий у Хорватії стан річей: терор сербської адміністрації, головно поліції, від якої терпіли не лише активні політики, але й аполітичний хорватський клир. У відповідь міністер внутрішніх справ Поповіч гостро заатакував архиеп. Бауера у скупштині та закинув Мачекові нещирість і сепаратистичні симпатії, ба навіть спільноту з убивниками короля Олександра. По тій самій лінії йшли і деякі інші промовці споміж сербських політиків. Ті виступи викликали гострий спротив не тільки хорватів, але й деяких сербів, членів кабінету, що бачили безвиглядність політики майоризації, що має за собою в державі половину території і населення. Вибухла кріза кабінету. Її вислід покищо невідомий. Фактом лише є, що князь-реґент завізвав до столиці д-ра Мачека і що йдуть заходи для створення уряду „національної єдности". Зі свого боку загребська опозиція оголосила декларацію з низкою вимог, зокрема широку декларацію оголосила партія д-ра Мачека. Провідною думкою тих заяв є те, що теперішній нововибраний парлямент мусить бути розвязаний, що мусять бути розписані нові вибори на підставі нової виборчої ординації, що треба скасувати конституцію з 5. січня 1929 р. і перебудовувати державу на принципі федерації. „Хорватський нарід боронив свого права, щоби вільно йому було бути паном у себе дома. Того права, опертого на віковічній минувшині, боронив він протиставлючи свій моральний спротив брутальній силі і безправству. Загальна боротьба мусить вестися дальше, мусить бути скріплена і поширена; дальше істнування цієї держави можливе тільки тоді, коли будуть заспокоєні слушні вимоги хорватського народу".

Таке своє „кредо" проголошують хорвати і примушують рахуватися з тим їх становищем. Хорватське громадянство відмежовується від табору екстремістів д-ра Павеліча і бачить кращий вихід із ситуації у злагоді з сербами на ґрунті спільної держави, але при широкій автономії Хорватії та при повній безпеці самостійности хорватської національної особовости. У цій боротьбі хорвати мають за собою опінію цілого культурного світа: пригадаймо недавні ревеляції краківського архиеп. Сапіги про сербський режім у Хорватії (вони підлягли конфіскаті). У ряді перших, які з найбільшим співчуттям слідкують за геройськими змаганнями хорватів за волю — находиться український нарід.

БАРБЕЙ Д' ОРЕВІЛІ. 4)

Поза партією віста.

Я спинився на цім першім вечорі Каркоелового побуту, що затягнувся на кілька років.

Четвертим партнером згаданої гри, графиня Де Стассевіль, програла свої гроші з тою аристократичною байдужістю, яку проявляла у всьому. Може підчас тієї партії віста рішилась її доля там, де записані призначення нас усіх. Чи розуміє хто хоч одно слово з цієї таємниці життя? Нікому тоді не було цікаво стежити за графинею. Сальон кипів тільки шумом жетонів і штонів... І булоб цікаво доглянути в тій жінці — яку вважали за гладкий і гострий кусник леду — чи те, чому пізніше повірили і що повторювали з жахом пошепки не почалось уже від тої хвилини.

Графиня Ді Тремблє-Де-Стассевіль була 40-літня жінка, дуже слабенького здоровля, бліда і худенька — така бліда і худенька, як ніодна, що й з роду я такої не бачив. Її бурбонівський носик, трохи видовжений, її ясно-каштанове волосся і дуже тендітні уста вказували на її расове походження і на те, що її гордовитість може легко перейти у жорстокість. Її жовта блідина була хоробдива.

Не вважаючи на блідоту графині, на те, що з її уст пропала рожевість — саме в цих ледве примітних, напружених і тремких як тятива луку губах, міг би проникливий спостерігач відчитати жахливий вираз придушеного пориву та волі. Провінціяльне товариство цього не запримічувало. Воно бачило в суворості цих вузеньких і жорстоких уст тільки сталеве вістря, на якому вона безнастанно гострила свої епіграми.

Зеленкувато-сині очі (бо в очах графині були ті самі золоті іскорки, що на її ґербі) освічували, наче дві непорушні зірки, її обличчя, не огріваючи його. Ці два смараґди у жовтій обстяжці, у рямцях біляво-безбарвних брів, були такі холодні, немов би вийняли їх із персня, добутого саме із черева Полікратової риби. Тільки її дотеп блискучий, вигострений як дамаскова шпада запалював часом у шибах її очей блискавки, наче той біблійний „меч обосічний". Жінки ненавиділи цей дотеп ґрафині, так, як ненавидять вроду. І він справді був її вродою!

Вона мала велике майно. Чоловік, умираючи, залишив їй двоє дітей без великих клопотів: хлопчика, напричуд дурненького, що ним зовсім надаремне піклувався по-батьківському старий парох і Ермінію, вроду якої подивляли у найвибагливіших і мистецьких париських колах. Дочку виховала вона бездоганно з погляду офіціяльного виховання. Ця її бездоганність завсіди мала у собі дещо з нахабства. З бездоганности зробила вона навіть свою чесноту і хто зна, чи це не була єдина причина, чому вона цієї чесноти трималась. Як не як, а була вона чеснотлива і ніякий зуб поговору не нащербив цієї пилки. Може із досади, що не можна було її торкнутись, почали закидати їй холод.

За винятком кількох днів узимку в Парижі, життя графині Стассевіль було таке рівномірне, як нотний папір нудної музики, званої „пристойне життя жінки на провінції". Пів року проводила вона у своєму домі, у тому місті, що я описав вам з „морального боку" і пів року сиділа у глибині свого замку, у гарнім маєтку чотири милі звідси. Щодва роки возила вона свою доньку до Парижа, залишаючи з початку зими під опікою старої тітки панни Тріфлева.

Цікаво було знати, чи графиня має які примхи. Розум не уява. А розум мала вона ясний, з таким гострим дотепом, такий позитивний навіть у жарті, що це виключало примхуватість. Вона моглаб була, як льорд Байрон, обїхати світ з бібліотекою, кухнею і своїм голубником у повозі, але не мала до цього найменшої охоти. Вона була більш як безвільна — була байдужа; так само байдужа, як Мармор Каркоель, коли грав віста. Тільки, що Мармор не був байдужий до самого віста, а вона у свому житті не мала віста: все було їй байдуже! Мала вона вдачу застоялої води — жінки-денді, як сказали би англійці.

Хоч мала вигляд хворої, лікар спантеличений заперечував недугу. Чи був він такий дуже дискретний, чи справді не знаходив у ній ніякої недуги? Вона ніколи не нарікала на фізичні або духові болі. Вона не мала тої меляхолії, що майже фізичною тінню вкриває знеможені чола сороклітніх жінок. Здавалося, що вона заперечує своїй славі інтеліґентої та дотепної жінки самою своєю поведінкою, не проявляючи у ній нічого з тих особистих нюансів, що їх звемо ексцентричністю. Вона природно і просто робила все те, що й інші жінки її верстви, ні більше і ні менше. Вона хотіла доказати, що рівність, оця мрія простолюддя, істнує поправді тільки між шляхтою.

Як інші жінки своєї касти, вона була надто великою аристократкою, щоб висовуватись уперед; виконувала навверх свої релігійні та світські обовязки з точною скромністю, тою скромністю, що заступає найвищі товариські форми у світі, де всякі пориви суворо заборонені. Ніщо з її внутрішніх переживань не освічувало її зверхньої поведінки і ніщо зверхнього не відбивалось в її душі! Люди на провінції, що з терпцем вязнів або рибалок над водою вміють стежити за іншими, коли хотять щось відкрити, втомлені довгим чатуванням над панею Стассевіль, нарешті покинули цю шараду, немов рукопис, що його неможливо відчитати. (Далі буде)

Semper idem.

Протиукраїнська Москва в минулому й теперішньому.

Передвоєнна царська Росія прямувала до поневолення, до винародовлення, зглядно до цілковитої асиміляції підбитих народів, а в першу чергу українців; не задовольнялася тим, що панувала вже над 1/6 частиною земської кулі, але бажала загорнути ще більше землі під своє панування. Робила це або під покришкою панславізму по думці висловленій клясично Пушкіном, що „всі славянські ріки повинні зливатись у славянському морі", яку то засаду застосовувано до нас в формі панрусицизму, або під покришкою т. зв. „царгородського проекту", що, мовляв, Росія повинна заволодіти Босфором і Дарданелями, бо її царство є продовженням східно-римської імперії, чи то під іншими претекстами, релігійними, расовими, престіжовими, політичними, господарськими, тощо.

Московщина після переяславського договору поневолювала Україну систематично і послідовно. Наперед знищила політичну відрубність України, а опісля намагалася зрусифікувати цілковито наш нарід, вмовляючи в своїх і в чужих, що нема окремого українського народу („Украины не было, нѣтъ и не можетъ быть" сказав міністер Валуєв у 1863 р.), лише одна вітка великого російського народа, яка говорить „малорусскім наречієм". До тої цілі прямувала Московщина послідовно з залізною енергією і сильною волею, а апогеєм цих змагань був царський указ із 1876 р., коли то заборонено щонебудь друкувати в українській мові — навіть до музичних лібрет включно. Все це робила Москва тому, щоби зробити з України раз на все інтегральну частину своєї держави; вона памятала, що з далекої, незнаної Московії сталася вона щойно тоді европейською потугою, ввійшла щойно тоді, сказатиб стилем паризької конференції з 1856 р., до концерту европейських держав, коли загарбала нашу батьківщину. Що більше, Московщина пропонувала вже в 1681 р. Туреччині, яка тоді мала під своїм володінням полудневу частину Поділля, а опісля в р. 1686 Польщі, евакувати цілком населення з Правобережної України і зробити з цього простору землі пустиню.

Словом, українці натерпілися багато через цілі століття від Московщини і тому, цілком природно, мали вони жаль і палали ненавистю до москалів як своїх відвічних гнобителів. Тому коли на початку XIX. століття почав серед москалів ферментувати революційний дух проти царату і всіх його підпор, як адміністрації, армії, православної церкви і т. д., коли появились ріжні конспіраційні організації як декабристи й інші, коли потворились ріжні поступові, революційні партії, які в своїх програмах подавали за ціль повалення абсолютистичного устрою з царем на чолі і введення демократично-парляментарної форми правління в федеративній республіці, або висували ще радикальніші постуляти, тоді поневолені українці витали радо ці рухи, спомагали їх і підтримували. Вони були пересвідчені, що ці революціонери, прийшовши на звалищах царату до влади, будуть мати зрозуміння для наших політичних аспірацій, як ідеалісти підуть нам на зустріч і тоді щойно появиться на небосклоні зоря кращої будуччини для двох великих східно-европейських народів, українців і москалів. Такий був спосіб думання українців через ціле XIX. століття, а також у цьому столітті до жовтневої революції 1917 р.

Тимчасом, яке велике розчарування заскочило нас, коли ми завелися в наших надіях; вже минає 17 літ, відколи большевики є при владі, а ми досі не можемо всі якслід зрозуміти, що зміст зовнішньої політики большевиків (відношення большевиків до України є для цих перших зовнішньою справою, хоч, формально беручи, на осн. мильних понять Европи, є воно „внутрішньою квестією Росії") є ідентичний зі змістом царської політики, лише може дещо в зміненій формі. Ріжниця є також така, що тепер усе відбувається у значно коротшому часі, як колись. Дієві процеси, які колись потребували цілих століть, відбуваються нині майже вдесятеро коротшому часі, неначе дефілюють перед нами, а ми глядимо на це як на ревію, але, на жаль, з завязаними очима. Ось переведім паралелю: Зараз по заключенні переяславського договору з 1656 р. Москва мимо заприсяження постійно його ломила, владу гетьмана обмежувала, свої полки гарнізонувала самовільно на Україні, самовільно впроваджувала свою адміністрацію і т. д. Словом, поступала супроти України не як супроти союзної суверенної держави, але як супроти кольонії. Вже в несповна 13 літ після нещасної переяславської конвенції Москва заключує андрусівський мир і диспонує в нім Україною як інтегральною частиною своєї власної території. В кількадесять літ опісля створює на Україні малоросійську колегію, як свій орган, віддає їй майже всю владу, а гетьмана лишає майже без влади. Врешті в XVIII. столітті знесить гетьманат, бурить Січ Запорожську, Україну ділить на губернії і таким чином доходить до намісреної цілі, до створення з неї інтегральної частини своєї імперії.

Деякі українці пізнавали вже відразу злочинні заміри Московщини супроти нашого народу, нашої Батьківщини. Вже Богдан Хмельницький в недовгий час після заключення переяславського договору жалував цього кроку і вмирав огірчений на московських царів, що вони вже тоді, отже відразу по переяславській конвенції, ломили її зобовязання на цілій лінії. Загал не розумів ще московської небезпеки, бо засліплений спільнотою православного „благочестия" бачив виключно своїх противників і ворогів у неправославних, католицьких сусідах. Гетьман Дорошенко як великий, український патріот і політик бачив уже ясно хижацькі пазурі москалів, звернені в сторону України як їх добичі, а не найшовши союзника на заході, хопився туркофільської концепції та бажав кращої долі для України під скиптром падишаха в формі васальної держави на взір тодішньої Молдавії. (Докінчення буде.)

Д-р Петро Мінко.

Японці не мають з ким переговорювати.

ПЕКІН, ПАТ. Китайсько-японські переговори в справі поширення здемілітаризованої стрефи коштом провінції Чагар застрягли на мертвій точці наслідком впертости обох сторін.

З причини зречення ген. Чінь-Те-Чуня зі становища губернатора Чагару японці не мають із ким переговорювати. Положення починає бути затрівожуюче.

Голод на Бойківщині.

Недавно писалося у нас про голод у яворівському повіті — і це зворушило уми наших добрих громадян та численні поспішили з допомогою. А нині приходиться мені прилюдно заговорити про голод на Бойківщині, а зокрема у Турчанському повіті, де положення значно гірше, ніж денебудь інде. Згідно з одержаними інформаціями від духовенства, учительства і селян міра голодової катастрофи переходить там межі людських сил. Кожне село має по кільканацять, а то й кількадесять хорих на тиф плямистий або черевний. Шпиталь у Турці заваленй хорими, а дві санітарні кольони з воєвідства тільки частину хорих можуть обслужити. Це вже не звичайна епідемія, а т. зв. „голодний тиф". Багатші люди варять раз на день, а бідніші раз на три дні і то обчислюють штуки бульби — на скільки днів стане — так немовби вони жили на якій пустині, а не між людьми.

Священики з кожного села оповідають про передсмертну сповідь умираючих з голоду, а учительки з Вовчого й інших сіл розказують із сльозами в очах, що діти найкращі учні, запитані, чому не були в школі, відповідали: „був (ла) голодна і не мав сили зайти до школи". Недавно найшли за Туркою у фосі знеможеного чоловіка, який з голоду обезсилений впав і два дні не мав сили встати. Хтось здер із нього сірачину та викрав півтора золотого, що вижебрав у місті. Коли його хотіли відвезти на село до дому, то просив, щоби його відвезти до шпиталю, бо в хаті голі стіни, нема ні окрушини харчу і він там сконає з голоду так само як у фосі. Таких жахливих прикладів маємо там сотні з кожного села. Правда — деякі заробляють у деревному промислі або при дорозі, але там можуть заробляти тільки здорові і ситі — голодні вже працювати не можуть. Воєвідство дало цього року яких шість вагонів хлібних продуктів і кільканацять вагонів бульби з Виділу Суспільної Опіки та яких 30 вагонів з „фонду праці" на відробок, але це поміч за мала на таке масове нещастя в повіті, що має около 120 тисяч населення. Тому 3 роки станиславівське воєвідство дало 117 вагонів бульби крім муки і збіжа і це з трудом злагідниало катастрофу, а стан голодуючих був лекший ніж нині. На Бойківщині все люди не доїдали, але такого нещастя як тепер ще не було. Мов тіни волочаться голодуючі по місті й околиці та жебрають хліба, а з жахом приходиться глядіти на вибіллі лиця, спалені уста і висохлі постаті наших селян, які день у день сотнями вистоюють під дверима урядника суспільної опіки чи й самого старости в Турці та вичікують милостині для себе і рідні. Правда, маємо право домагатися помочі від влади, але й громадяни повинні поспішити на поміч. У нас ще є люди, що можуть жертвувати хочби в скромній мірі допомогу в харчах чи найменшій готівці. Коли в зорганізований спосіб дадуть всі з тих околиць, де цар-голод не доїхав, то не понесуть великих втрат, а усунуть нещастя.

Істнує в Турці н. С. комітет допомоги голодуючим, в якому референтом є гр. кат. парох о. канонік Левицький Адріян і на його руки апелюю до людей доброї волі слати жертви.

Пос. Дмитро Великанович

—o—

Большевицькі спеціялісти не знають

основних засад своєї праці.

(РО) Каганович склакав на засідання представників вищих наукових інститутів транспорту. Представники цих установ одноголосно ствердили, що науково-дослідна праця у вищих школах стоїть на дуже низькім рівні. Не згадуючи вже про рівень науки, ці школи не мають наукових матеріялів, лябораторій і т. д.; іствуючі лябораторії не мають нових уладжень. На засіданні гостро осудили теж методу навчання у вищих транспортових школах. І так інжинір шляхів по закінченні вищої школи не тільки не підготований до спеціяльної праці, але не має теж загальних понять про засади цієї праці.

Вписи до Хліборобського Ліцею в Черниці.

Пригадуємо, що 30. VI. ц. р. минає речинець зголошень до Хліборобського Ліцею з українською мовою навчання в Черниці коло Жидачева на шк. рік 1936-37. — Зголошення слати до Кураторії Львівської Шкільної Округи у Львові. Точні дані про вписи були оголошені в попередніх числах „Діла". Про них можна довідатися в кожній Філії „С. Г.", Окружному Союзі Кооператив і Районовій Молочарні. Господарські і кооперативні повітові установи повинні подбати, щоби з їх району пішли кандидати до ліцею, бо вони по закінченні школи будуть добрими помічниками в сільсько-господарській і кооперативній праці.

З Української Академії Наук у Києві.

На днях відбулась сесія Академії, на якій вислухано звідомлення неодм. секретаря Палладіна з діяльности Академії в 1934. р. В дискусії забирало голос багато академіків. Рішено подбати за те, щоби для бібліотеки Академії вибудовано в 1936. р. новий величавий будинок, який має бути рівночасно окрасою столиці Сов. України. Секретар Палладін видвигнув проєкт оснування Інституту Українського Мистецтва при Академії. Найстарший віком акад. Яворницький обіцяв віддати майбутньому Інститутові зібраних ним 1053 українських народніх пісень. Після того през. Богомолець закрив сесію. У вечорі відбувся концерт хору наукових працівників Академії. При цій нагоді подамо теж вістку про нахідку в палітурках бібліотеки Академії стародруків Ґутенберґа з XV. ст. Має це бути перша нахідка поза кордонами Німеччини. (За радіопередачею Києва з 22. ц. м.).

Панахида на гробі Невідомого Стрільця У.Г.А.

на Янівському цвинтарі у Львові.

Як була вже у нас згадка з походів на гроби в Зелені Свята, в неділю 23. ц. м. на Янівському цвинтарі відбула панахиду процесія собору св. Юрія, яка через дощ не брала участи у святочнім поході 16. ц. м. Мин. неділі процесія тієї парохії пішла з усім парохіяльним духовенством на згаданий цвинтар вул. Шептицьких й на Болоне. На цвинтарі парохіяльне духовенство з о. прал. Куницьким Л. на чолі відправило панахиду на символічному гробі Невідомого Стрільця УГА, який був просто закинений цвітами. Після панахиди, до якої дуже добре співав хор Дяківської Бурси, виголосив зворушливу проповідь про значіння тієї Могили о. прал. Куницький, а хор відспівав „Вічную память" і „Боже Великий" при похилених прапорах організацій, що брали участь у панахиді. З черги духовенство відправило панахиди над могилою еп. Боцяна, (й інших визначних громадян. В поході та панахиді, яким сприяла чудова погода, взяло участь до 3.000 українців-громадян Львова.

Самооборона селян

перед грабунковим визиском большевиків.

Обнижування розмірів сподіваних урожаїв.

(РО). Визначний представник партії і комісаріяту хліборобства М. Брюханов помістив у „Правді" з 21. червня ц. р. спеціяльну статтю п. н. „Перед новим урожаєм". Стаття зраджує неспокій больш. влади, чи їй вдасться стягнути зі села таку скількість збіжа, яку передбачує плян. Преса нарікає, що хопта покрила збіжа. Найбільше бідкає преса на положення Совітської України, на яку припадає 70 проц. озимої пшениці та ячменю. Автор стверджує, що ніде не полять хабазяя совісно; зате загально надсилають фальшиві звіти. Розріст хопти на полях доходить до великих розмірів. І так у Дніпропетровськім районі на однім квадратовім метрі скількість хопти перевищує вдвоє і втроє кількість пшениці та ячменю. Такі самі вістки надходять з усіх полудневих місцевостей. Другою пекучою справою, яка набирає політичної закраски, це обнижування розмірів недалекого врожаю. Фальшиві звіти надсилають не тільки управи колхозів, але також машиново-тракторні, стації і місцеві партійні орґанізації. (Обнижування розмірів сподіваних урожаїв є природним засобом боротьби села, щоб здобути таким чином необхідні засоби збіжа на прожиток). Брюханов звертає увагу на становище машиново-тракторних стацій, яке большевицька преса називає „протидержавним". Ця стаття насуває здогад, що опір села не тільки не зменшився, навпаки зріс.

381 залізничих катастроф за два тижні.

(РО) Бюро донецького районового партійного комітету видало відозву про необхідність боротьби зі залізничими катастрофами у Донецькій области. За 15 днів у червні було 381 нещасливих випадків на залізниці, між ними 90 великих катастроф. Партійний комітет стверджує, що комуністи залізничники не тільки не поборюють лиха, але самі поносять відповідальність за ці катастрофи. Цю відозву оголосили на сторінках „Ґудка" з 20. червня ц. р., як телеґраму до Сталіна.

Перша нарада волосних радних

у Львові.

З уваги на великий простір, Повітовий Народній Комітет поділив львівський повіт на 3 орґанізаційні райони: львівський із 6-ти волостями та винницький і щирецький з 4-ма волостями. У пятницю 21. червня ц. р. в год. 11-ій передполуднем відбулася у Львові перша нарада волосних радних львіського району. На нараді були представники всіх шести волостей, хід наради був незвичайно поважний і діловий. Між членами волосних рад були між ін. одинокий наш член повітового виділу *о. Микола Землинський* зі Старого Яричева і голова Українського Клюбу повітових радних *о. Роман Ганас* зі Збоїськ. На черзі нарад був реферат про орґанізаційні справи в звязку з громадською самоуправою.

Нарадою проводив і реферував голова ПНК *пос. Гриць Гладкий.* Не вражуючись незвичайно тяжкими умовинами, які витворюються для нас у звязку з новими напрямами польської внутрішньої політики; не вражуючись і тими труднощами і перешкодами, які ми мали у виборчій боротьбі за самоуправу, ми добиваємось до всіх ступнів рад і управ громадської самоуправи, в якій стоїмо на ґрунті позитивної, творчої праці для народнього добра. Колись зацікавлення загалу нашого громадянства самоуправними справами кінчилося на виборах. Наслідком того вибрані радні й члени самоуправних орґанів відбивались від громадянства й підпадали під всесильний вплив державної адміністрації. З другого боку громадські справи, якими займалась громадська рада й управа та громадянські справи, якими завідувало свідоме, зорґанізоване громадянство у своїх громадянських установах як: читальня „Просвіти", Кружок „Рідної Школи", чи Кружок „Сільського Господаря" — це були в громаді два світи. Тепер все це основно змінюється. Самоуправні вибори це не закінчення, але підготова й початок боротьби за наші права в самоуправі. Ту боротьбу мусять зводити в буденній праці в самоуправі наші вибрані люди, спираючись у ній на довірю і співпраці так, як того вимагає час, змінені умовини й найживотніші потреби українського народу. Але, щоби подолати великі завдання, які стоять перед нами в самоуправній ділянці, мусимо поставити до себе великі вимоги, в першу чергу справної орґанізованости й безоглядної дисципліни та підпорядкованости особистих і місцевих справ справам загально-народнім. Як висновок реферату голова ПНК запропонував зібраним волосним радним приняти такі постанови:

1) Волосні радні львівського повіту й району постановляють у всіх самоуправних справах виступати в цілому повіті зорґанізовано. Тому радні-українці в кожній волости творять спільний Український Клюб волосних радних, своїм повітовим орґанізаційним осередком признають Повітовий Народній Комітет у Львові, своїм пресовим орґаном часопис „Свободу".

2) Постановляють запізнатися й боронити істнуючі права українського населення в самоуправі та добиватися рівних і повних прав. Зокрема постановляють добиватися прав рідної мови та обсадження самоуправних канцелярій українськими канцелярійними силами відповідно до числа населення.

3) Постановляють якнайдокладніше інформувати про самоуправні справи своїх виборців, щоби таким чином зацікавити самоуправними справами все українське громадянство та при його співпраці скріпити своє становище у боротьбі за права українського населення в самоуправі. Зокрема постановляють працювати в самоуправі з повною відповідальністю перед громадянством (своїми виборцями), а у важніших справах засягати заздалегідь опінії громадянства.

По рефераті розвинулася дуже жива й незвичайно цікава дискусія. Започаткував її *о. Ганас* коротенькою інформацією про справи у малехівській волості. У тій волості не приняли буджету на першому засіданні, на якому він був на денному порядку, але передали його буджетовій комісії, для подрібного розгляду. Війт тієї волості уступив і наслідком того там досі не устійнена ще волосна управа. У звязку з тим українські радні поставили внесення здержатись з принятям буджету, доки не устійнять волосної управи. Крім того в звязку з буджетом зажадали, щоби при призначуванні районових писарів по громадах взяти на увагу писарів української народности. Гідна й солідарна постава українських радних викликала найкраще враження і вплинула на те, що українське внесення принято. Між ін. у буджеті узглядненo домагання українців і вставлено 200 зол. на „Рідну Школу" та 50 зол. на Т-во „Луг". Щодо орґанізації завважує, що наша народня маса є добра, але бракує нам людей, що її орґанізували б. Підносить орґанізаційну працю підчас самоуправних виборів у львівському повіті й висказує погляд, що висліди самоуправних виборів випали би для нас в цілому краю краще, коли би всюди була така орґанізованість.

У дальшій дискусії промовляли о. Землинський, о. Демчук з Руданець, радн. Михайло Файда з Ситихова, радн. Сениця зі Запитова, радн. Думанський з Товщева, радн. Подвірний зі Селиськ, радн. Якимчук з Ременова й інші.

Голова ПНК сказав у рефераті, що мимо обіжника наші радні по волостях досі не зорґанізувалися в Клюби. На це впали в дискусії цікаві голоси, а саме: що для сильної орґанізованости й дисципліни ПНК повинен згори призначувати голов і секретарів Клюбів волосних радних. Інші пропонували намітити мужів довіря, які займуться зорґанізуванням Клюбів, а ще інші, щоби получити одне з другим і призначити провід там, де до означеного часу його не виберуть.

Цікаві внесення були радного *Подвірного:* 1) З огляду на нашу потребу щоб вчитися, як вести самоуправні справи, слід скликувати щомісячні сходини волосних радних. А щоб заощадити коштів на кожноразові запрошення, то намітити згори один день у місяці на такі сходини. 2) Українські Клюби волосних радних повинні щомісяця здавати Повітовому Народньому Комітетові звіт зі своєї діяльности. 3) Всі радні повинні оподаткуватися на потреби орґанізації у висоті: селяни 50 сот., інтеліґенти 1 зол.

о. *Землинський* поставив внесення, щоби віднестися до Головного Секретаріяту, щоби при се-

кретаріяті утворити спеціяльний самоуправний відділ.

Радн. *Якимчук* домагався, щоби по більших громадах скликувати районові наради громадських радних.

Дискусія була дуже цікава і стояла на високому рівні та вказувала, що наші волосні радні не засплять справ, які довірило їм громадянство, вибираючи їх радними.

По дискусії вібрані одноголосно приняли резолюції, запропоновані головою ПНК, а дальше також одноголосно приняли такі постанови, які вийшли з внесень у дискусії: 1) Українські радні мають до тижня зорганізуватися при своїх волостях в Українські Клюби волосних радних. Коли до того часу не виберуть своїх клюбових управ, то Повітовий Народній Комітет призначить їх згори. 2) Управи Українських Клюбів волосних радних обовязані раз на місяць надсилати до ПНК звідомлення зі своєї праці. 3) Українські Клюби волосних радних мають обовязково сходитися на засідання перед кожним засіданням волосної ради в такому часі, щоби мати змогу приготовитися до справ, які будуть на порядку дня засідання ради. В інші часи Клюби сходяться на свої засідання в міру потреби. 4) Українські Клюби волосних радних мусять зацікавитися буджетами всіх громад своєї волости й занятися справами тих громад. 5) Радні мають подбати, щоби громадські органівації, які у своїх завданнях матимуть самоуправні справи по громадах, складали по 1.50 зол. місячно на потреби повітової організації.

Крім тих постанов поставлено ще низку побажань: 1) щоби скликувати районові наради, які на місці повинні покривати кошти подорожі референтів. Було теж побажання, щоби ті наради уладжували волосні радні; 2) щоби висловити догану тим радним, які не прийшли на цю першу нараду волосних радних.

На ці побажання давав вияснення голова ПНК. Повітовий Народній Комітет має на увазі такі наради, але не всюди зможе висилати референтів. Зате на випадок потреби висилатиме готові писані реферати, які будуть складатися між іншим на основі звітів Українських Клюбів волосних радних. Не можна починати праці з доган, тимбільше, що ми щойно вступаємо на новий шлях праці в самоуправі. Мусимо подбати про добру організованість волосних Клюбів, тоді ПНК не матиме потреби кожноразово тягнути на наради всіх радних; вистарчить запросити голов і секретарів.

Присутні забрали до громад по брошурці „Політична організація на селі" за 20 сотиків і в гарному настрою та з добрими надіями розїхались. Ця незвичайно цікава нарада волосних радних подає надії, що праця українців у самоуправі львівського повіту заповідається якнайкраще.

З польської преси.

Чи з п. Грабиком можлива дискусія?

На відповідь „Діла" свіжоспеченому головному публіцистові „Курієра Львовского", старому його референтові „справ рускіх" п. Кл. Грабикові на його поклик до совісти „Діла" („Хай „Діло" розгляне у совісті"), на нашу відповідь, що з п. Грабиком дискусія на польсько-українські теми важка а то й неможлива", п. Грабик обурився: „Діло", мовляв, викручується, не хотячи, чи не маючи що відповідати. П. Грабик обурюється і не розуміє (нібито)

> чому дбайливість за забезпеку національної і польської державної сили на східних кресах, чому будування тут *всякими способами* (підкреслення наше — прим. Ред.) якнайсильнішої польської позиції має бути „старою анахронічною доктриною". Для нас інтерес Держави і Народу польського не тільки є, але й завсіди буде найсвятішою доктриною всіх поколінь Польщі. Для „Діла" це анахронізм.

Для „Діла" це зовсім не є анахронізмом, бо ніколи ми від п. Грабика не вимагали зречення ані на одну йоту з його польського патріотизму і ніколи ніхто з українців не мав ані не має претенсій до нікого з поляків за їхній польський патріотизм.. Річ основно зміняється, коли патріотизм приймає форми екстремізму та виявляється в акції винародовлення неполяків, конкретно — в протиукраїнській акції асиміляційного походу. Річ іде саме за те маленьке „всякими способами", — бо ми не можемо глядіти байдуже і без найрішучішого спротиву на „право", виправдуване арґументом патріотизму, — нас денаціоналізувати і нашу, чи це подобається кому чи ні, але таки українську, бо з етнографічною безоглядною більшістю галицьку землю перетворювати у землю польську, з польською більшістю, упривілеєну у некористь українців.

І коли п. Грабик не розуміє, чому з ним дискусія на ці теми неможлива, то ми не розуміємо, як можна при такому свому становищі мати ще претенсії до дискусії. Пояснення цього находимо тільки у факті нотирійної примітивности, якою відзначається п. Грабик і його однодумці у національних проблемах. Суть у тому, що трудність розвязки проблеми польсько-українських взаємин полягає не конфлікті польських державних і українських національних інтересів. Коли український націоналізм ставить справу у площину фізичної боротьби до загину, викинення всіх поляків за Сян та вживання в боротьбі супроти них „всяких способів", — то, очевидно, п. Грабик слушно вважає, що дискусії з прихильниками таких „всяких способів" не можна вести. Колиж п. Грабик з свого боку признає засаду майоризації більшости меншістю і таку політику, яка позбавилаб українців їх національної особовости і звела щонайнизше до рівня „реґіональної" меншини, політики, яка коштом українського стану посідання вперед часів прилучення Галичини до Польщі наслідком воєнної програної українців, коштом того стану посідання збільшувала стан посідання польський та відразу обертала його в протиукраїнський бастіон, — коли п. Грабик проповідує такі гасла і програму, то повинен зрозуміти, що українці глядять на нього акуратно такими самими очима, як поляки глядать на українське революційне підпілля. З *таким* становищем ніяка дискусія неможлива.

Старою, анахронічною доктриною вважаємо не польський патріотизм і дбайливість за польський державний інтерес, — тільки доктрину асиміляції, без огляду на фразеольоґічний плащик, під яким та асиміляція скрита. Погляди п. Грабика доповнює нпр. його редакційний товариш і — здається — шеф, п. В. С (вірський), що свій поворот до „Курієра Львоского" теж завдячує свому однодумцеві, судовому кураторові того часопису, п. Блажейовському. Отож п. В. С. у передовій статті з 23. ц. м. п. н. „Динаміка польськости" тавить точку над "і,,:

> „Істнує для нас тільки одна справа, а саме справа такого посилення експанзії Польського Народу, щоби довести до однородности польського національного орґанізму",

при тому утотожнює „польський національний орґанізм" з поняттям польської держави. Польська однородно-національна держава в нинішніх державних межах, — ось начальна ідея польської ендеції, ось червона нитка, що проходить крізь всі ендецькі закони і всю ендецьку ментальність, — ось той чинник, який ми звемо „старою, анахронічною доктриною". Можемо дискутувати з польськими патріотами-державниками, але не можемо дискутувати з тими, які вперто й сліпо вірять у можливість переведення програми асиміляції неполь. народів, що опинились у Польщі, і вперто таку програму пропаґують. Анахронізмом звемо ту програму, бо заперечив її на цілій лінії досвід історії м. ін. також на прикладі самих поляків, і заперечує далі на прикладі катальонців, басків, хорватів, флямандців, і всіх інших менших і більших народів, що були обєктом таких рецепт і експериментів, які поручає п. Грабик.

Коли п. Грабик тицяє українцям, що вони не зрікаються свого національного самостійницького ідеалу, то не робить цим великої чести ані свому загальному розумінню патріотизму й національної чести, ані політичному хистові. Він виявляється тут ще раз україножером і доктринером, який може свою доктрину використовувати для одурманювання політично примітивних читачів ендецької преси, але не може претендувати на розвязування національно-державних проблем, — найскладніших і найважчих, які істнують у XX. століттї.

Стоядінович творить новий уряд.

БЕЛГОРОД, 24. 6. ПАТ. Реґент кн. Павло доручив створити новий уряд міністрові фінансів Стоядіновичеві.

Японсько-китайські переговори.

ТОКІО, 24. 6. ПАТ. З Пекіну повідомляють, що інцидент у Чагарі поладнали мирно. Японський ґен. Доїгара і ґенерал квантунської армії Чун-Те-Шун, теперішній губернатор цієї провінції. Тепер ведуться переговори над подробицями переговорів.

Присуд на членів катальонського уряду.

БАРЦЕЛЬОНА, 24. 6. ПАТ. По закінченні процесу проти членів катальонського уряду суд засудив усіх підсудних по 29 років і 4 місяці вязниці.

Згинуло 87 осіб.

НЮЙОРК, 24. 6. ПАТ. Завдяки гарній погоді, збільшились теж самоходові прогульки. Тільки одного дня згинуло в Злучених Державах під колами самоходів 87 осіб.

НОВИНКИ

— **Основник українського друкарства.** В Українському Наук. Інституті в Берліні (університетська саля ч. 28) виголосить в середу, 26. ц. м. проф. д-р З. Кузеля виклад в німецькій мові на тему: Німець Свайполт (Святополк) Фіоль основник української штуки друкарства (1491). Початок год. 8. веч.

— **Краєзнавча прогулька.** З Надвірної вирушить в найближчому часі краєзнавча прогулька вчительства місцевої шкільної округи при участи 50 осіб. Прогулька потреває три тижні.

— **Румунізація.** Черновецька преса приносить вістку, що до місцевого шкільного інспекторату наспів з Букарешту розпорядок, який є новим ударом проти буковинських національних меншин. На основі цього розпорядку заборонено вчити в школах по українськи, німецьки, польськи та жидівськи. Заборона торкається тільки народніх шкіл у Черніівцях.

— **Відгомін польсько-української війни?** Підчас плянтаційних робіт коло громадської канцелярії у Вишенці пов. Городок знайшли кістяк польського вояка, якого закопали там ще в 1919 р. Біля кістяка знайшли військову відзнаку з шапки і ремінь. Під закидом убивства цього вояка в 1919 р. підчас польсько-української війни поліція арештувала мешканця цього села Івана Попеля.

— **Інформаційна акція.** Спілка студентів українців у Німеччині влаштувала 20. червня ц. р. в Берліні реферат про міжнароднє положення у звязку з українською справою. На рефераті були присутні не тільки українці, але й чужинці, між якими видно було представників німецької преси та інших установ. Зацікавлення українською справою було велике, наслідком чого українське студентство в Німеччині рішило відновити систематичну інформаційну акцію в Німеччині.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішньому тягненні держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 27573. 50.000 зол. на ч. 67790. 5.000 зол. на ч. 68365 110700 132685. 2.000 зол. на ч. 29441 30167 99308. 1.000 зол. на ч. 28025 121148 167495 56302 101667 183540. 500 зол. на ч. 77161 94129 126277 22574 87050 120806 125251 160112 166903 174875. 400 зол. на ч. 52375 57079 97880 108193 130758 132843 147976 149672 115282 160301 166038 167935 173167 180866 107365 126613 142083 150860 156216 157567 180534.

— **Львівська хроніка.** Арештовано злодійську шайку, що обікрала косметичну торговлю Ляк-

са при вул. Ягайлонській на шкоду 4.000 зол. Шайка складалася зі 6 осіб, між ними двох жінок. — На товаровому двірці вкрадено з вагону три скрині тютюну вартости 2.700 зол. — При вул. Краківській обікрали склад футер Юди Горовіца на 11.460 зол. Одного зі злодіїв, Сімона Коля арештовано. — В готелі „Вікторія" при вул. Краківській скочила з третього поверху на подвіря 22-літна манікіристка Регіна Цукерберґ, облившись наперед спиритусом та підпаливши. Нещасна згинула на місці. — Комуністи старалися уладити збори біля памятника Голуховського. Поліція розігнала їх, а 16 маніфестантів арештувала. — Нічю вломилися злодії до магазину Г. Сеника та Ф. Ґемса при вул. Шайнохи 1 та вкрали товарів вартости 5.000 зол. — Арештували Марію Завадську з Рави Руської, яка підкинула свою дитину Марію Пачишин, що помагала в підкиненні дитини, теж арештували.

— **Краєва хроніка.** Управа міста Тернополя внесла оплати за вїзд до міста, т. зв. копиткове. — У Станиславові арештували возного городського суду Казимира Прошка за грошеві зловживання. — В Болехові застрілилася Ґеня Ган, відома комуністична діячка.

— **Ліси горять.** В гірській місцевости Женець біля Татарова пов. Надвірна вибухла в лісі пожежа від огнища, яке залишив робітник. Вогонь згасили інші робітники. В державному лісі в Розтоках почало горіти ріща від недокурка з папіроски. Пожежу згашено, заки поширилася на більші розміри.

— **Велика пожежа.** У Старому Чарториску пов. Луцьк вибухла в ночі пожежа і знищила 219 будинків на шкоду 117 господарів. На протязі двох років це вже третя більша пожежа, що навістила це село.

— **Арештували польського журналіста Ґертриха.** Минулої ночі арештувала поліція у Варшаві Єнджея Ґертриха, співробітника редакції „Варшавского Дзенніка Народового" і колишнього урядовця польського консуляту в Ольштині, звідкіля його усунули. Ґертриха арештувала поліція за нелеґальну діяльність в розвязаній орґанізації О. Н. Р.

— **Польського священика припинили в урядуванні.** У карному суді в Ломжі почалася розправа проти священика з Тикоцина Антона Коханського, якому акт обвинувачення закинув, що протиділав розпорядкам шкільної влади у звязку зі смертю марш. Пілсудського. Незалежно від розправи шк. інспектор припинив священика в урядуванні. „Варшавскі Дз. Народови" повідомляє, що в звязку з арештуванням кс. Коханського в Тикоціні дійшло до неспокоїв.

— **Вислання двох совітських німців.** Німецьке інформаційне бюро повідомляє: Як зачувати з Москви, німецьких евангелицьких священиків Зайба і Дойчмана, засуджених недавно большевиками на кару смерти, мають заслати по 10 років. Обох обвинувачено в недозволених звязках зі заграницею, а ці звязки зводилися до приняття запомоги із заграниці, щоби ратувати свою рідню від голодової смерти та щоби виконувати релігійні обовязки, заборонені совітським урядом. Якщо вістка про припинення виконання смертного присуду має викликати сатисфакцію, то 10-літнє заслання над Біле Море або на Сибір є всетаки дуже жорстокою карою.

Хто фабрикує декларації з польською мовою навчання?

У звязку з заміткою під повищим наголовком у ч. 134 „Діла" з 29. 5. ц. р., дістаємо від городського старости спростування львівської шк. кураторії на підставі § 19. прес. закону, яке поміщуємо без ніяких змін, з усіми оригінальними квітками стилю і мови.

В справі мови навчання в публичній вселюдній школі в Мозолівці — повіт Підгайці.

До Городського Старостcтва у Львові.

В звязи з заміткою, яка появилася на стороні 5-тій в ч. 139 часопису „Діло" з дня 29 мая 1935 р. п. н. „Хто фабрикує декларації за польською мовою навчання", прошу на основі розпорядку Міністерства Внутрішніх Справ з дня 26. 6. 1933. ПП. 333/31/2 про спричинення уміщення в часописі „Діло" на тім самім місци і тими самими черенками спростування слідуючого змісту по мисли § 19 пресового закона 1862 р.

Неправдою є начеби п. Тимко Багрій з Мозолівки (повіт Підгайці) як декларант за державною мовою навчання в місцевій школі одержав з Інспекторату шкільного в Бережанах повідомлення, що жадання мешканців громади Мозолівка в справі зміни руської мови навчання на мову польську не було узглядгене — натомісць правдою є, що в справі мови навчання в школі в Мозоліці наспіли декларації з жаданням державної мови і з жаданням руської мови, а між декларантами за руською мовою находиться п. Тимко Багрій, який декларації за державною мовою навчання не вносив.

Правдою є також, що коли згідно з § 12 розпорядку Міністерства Ісп. і ПО з дня 7 січня 1925 (В. З. Р. П. № 3, поз. 33) оречення Куратора в справі мови навчання в школі подається до відома одного зі складаючих декларації з жаданням державної мови і одного з жаданням недержавної мови, отже оречення Кураторії з дня 9 березня 1935. Ч. 1763/35 удержуюче в школі в Мозолівці далі руську мову навчання, було подане до відома п. Антона Лоя як одного з деклярантів за державною мовою навчання а п. Тимка Багрія як одного з декларантів за руською мовою навчання.

Твердження п. Тимка Багрія, що він не вносив декларації за державним язиком навчання є згідне з правдою, бо така декларація з його підписом не наспіла і рівнож правдою є, що в актах Кураторії находиться декларація за руською мовою навчання, внесена через п. Тимка Багрія за його дочку Олену, роджену 26/11. 1921 р., до внесення якої не був він управнений, бо ця дитина в шкільнім році 1934/35 на який то ріж його декларація була зложена, не є в шкільнім віку.

Коли отже п. Тимко Багрій згідно з правдою твердить, що не складав ніякої декларації за державною мовою, бо не має дитини в шкільнім віку, отже коли така декларація не істнує, то не є правдою, щоби вона була сфальшована. Однак коли в актах находиться декларація п. Тимка Багрія з дня 27 грудня 1933 р. за руською мовою навчання, зложена на дитину, яка не є в шкільнім віку, можна припускати, що тільки декларація за руською мовою могла бути сфальшована.

Справа мови навчання в Котузові є по причині внесеного відклику від оречення Кураторії предметом доходжень. Куратор.

Надзвичайні розпорядки для східної Африки.

РИМ, 24. 6. ПАТ. Оголошено декрет з уповноваженнями для уряду, щоб видав розпорядки від травня 1935 р. до 31. грудня 1938 р. для східної Африки. Розпорядки торкатимуться зміцнення безпеки в італійських кольоніях, реорґанізації публичних урядів і адміністрації в кольоніях.

— **Кінематограф у школі.** З початком нового шкільного року у всіх вселюдних і середних школах на Мадярщині рішено ввести фільму як науковий засіб при деяких предметах, особливо при науці природи та фізики. Коли буде так у нас?

— **Орган Людендорфа.** З усіх німецьких часописів, що пропагують нову німецьку віру, найбільше поширений є двотижневик Людендорфа „При святому джерелі німецької сили" (Ам гайліґен Квель дойчер Крафт). Він має найбільший наклад, який у двох останніх роках подвоївся, бо із 26.700 скочив на 50.000. Зате часопис „Брунен", що ідеольоґічно стоїть на тому самому ґрунті, в останніх трьох роках упав з 15.000 на 6.700.

— **Памятник невідомому коневі.** У всіх державах, що брали участь у світовій або визвольній війні поставили памятники „невідомому воякові", що заступає маси невідомих вояків, поляглих на війні. Мадярщина пішла дальше і рішила вшанувати теж память міліонів коней, що стали жертвою світової війни. За почином мадярського генерала кавалерії, Стефана Горті, в Будапешті відкрили памятник „невідомому коневі", що ліг головою у світовій різанині людей і звірят.

— **Хто найбільший фільмовий артист?** За прикладом Америки в Анґлії влаштовано плєбісцит серед кінових аматорів, що голосуванням мали виказати, які фільмові зірки користуються у них найбільшим признанням. Вислід плебісциту приніс перемогу шведській фільмовій артистці Ґреті Ґарбо, що дістала 42 прц. всіх голосів. Друге місце заняв відомий фільмовий артист Кларк Ґебл, за яким впало 32 прц. голосів.

— **Модерні кавалери.** Молодий мексиканець Іхав зі своєю нареченою автом. Хотів зробити декілька знимок і тому мав фотографічний апарат з собою. Коли стояв на мості, щоб робити знимку, побачив якогось незнайомого, що цілував його наречену. Він спокійно відфотографував свого суперника, опісля вніс скаргу до суду, домагаючись грошевого відшкодування. Маючи знимку під рукою, незнакомого легко пізнали і за нерозважний крок, що цілував чужу наречену, присуджено йому кару 2.000 долярів.

— **Місто безробітних.** Оподалік Буенос Айрес створили місто безробітних, куди зїджаються безробітні з цілої Південної Америки. Між ними багато є своїх надіях заведених чужинців. Більшість з них ходить на принагідні роботи. Зароблені гроші дають до загальної каси. Єдність між ними подивугідна. А повага і гумор, з яким зносять свою важку долю, справді небувалі.

— **Автоматична колискова пісня.** В Римі придумали дітоچі візки, в які вбудовано маленькі грамофони. Коли дитина неспокійна, треба тільки натиснути на товчок і грамофон всипляє дитину колисковою піснею. Такі грамофони можна теж вбудувати при діточчих ліжечках. Вони дуже дешеві.

— **Ріжні вістки.** Мадярський уряд рішив, щоби все населення, почавши від 14 року життя, обовязково вправлялося в обороні перед нападами з повітря. — В дорозі з Берліна до Карльсбаду арештовано відому фільмову артистку Камілле Горн, що пробувала вивезти з Німеччини нелеґально 1.500 німецьких марок. — В індійському місті Сімлі згоріло 1000 домів. Шкоди обчисляють на 50 міл. фунтів. — В Еспанії панує від довшого часу велика спека. Багато людей померло від сонішного удару.

З театру.

Великий Міський Театр: „ШКОЛА ПОДАТНИКІВ“, комедія на 3 дії Бера і Вернея.

Податки — сумна річ; вічна недостача грошей у молодої заміжньої жінки — теж невесела; безділльність і безробіття молодого чоловіка, що лякається зради своєї жінки — ще сумніша справа. Ще такі три-чотири пресумні факти крізової доби і парижанин робить комедію. Одна геніяльна думка і все поправляється: білянс, гумор і навіть трохи подружня атмосфера. Ясно, коли не рахувати такої сумнівної речі як жіноча вірність на париському ґрунті.

Уявіть собі, будь ласка, велику фірму, що боронить громадян перед податками і розвивається краще від міністерства фінансів. Уявіть собі старого париського графа, що ледви ногами волочить, а не може жити без товариства молодих жінок і вони без нього теж... з огляду на його капітали. Далі: тестя пересвареного з зятем, чоловіка, закоханого у своїй жінці, його приятеля теж у тій самій — усе це реальні події перемішані з неймовірними ситуаціями!

Можна щиро сміятись, заздрити парижанам таких пес у гарячі вакаційні дні, коли на столі дома лежать пригадки скарбового уряду.

Надзвичайний тип створив у цій комедії (відомої спільної фірми) Страхоцький.

м. р.

З кіна.

Кіно „Аполльо“: „ФРАСКІТА“.

На підставі відомої Легарової оперетки зробили сценарій, не забуваючи за самого Легара, що проводить симфонічною орхестрою. Пуста, але погідна комедія з добрими німецькими акторами — двома першорядними коміками і відомою акторкою Ярмілею Новотною. Починається ця історія веселим непорозумінням, якто один приятель заступає мимохіть другого у ролі нареченого. Намічене подружжа багатої пари беруть у свої руки два льокаї, згідно з традиційними правилами добре закрученої інтриги. Ніхто з нас не дувується, якто легко великі пани тратять серце і його віднаходять і як гарна циганка з голосом робить подвійну карієру. Фільма має кілька справді превеселих сцен і добрих дотепів.

Дописи.

БОРШІВ.

Засідання повітової ради. Дня 13. червня ц. р. відбулося в Борщеві засідання повітової ради. На ньому вибрано повітовий виділ і комісії: ревізійну, господарську, дорогову й санітарну. До повітового виділу увійшов від українців лише о. Іван Вальницький, декан з Озерян. До комісії увійшли: селянин з Окопів Михайло Федорів до господарської, о. Дрогомирецький з Давидівчки до ревізійної і о. декан Вальницький до дорогової. В повітовій раді є всіх українців 11, з того на жаль 4-ох, які йдуть за польською стороною, а один лише греко-католик, так що на ділі є лише 6-х радних українців. З поляків увійшли до повітового виділу 1 граф і 3 управителів дібр, а крім того борщівський рабін. Як на борщівський повіт, склад повітового виділу дуже знаменний.

Війти при праці. Війт у Волківцях Гартліб перше людовець, а віднедавна бебек, вічний кандидат на посла, вже намагається оснувати в своїй волості Касу Стефчика, Кулко Рольніче та молочарню. Вже трьома наворотами скликав у тій цілі наших і польських селян, але наші селяни на це не підуть.

Бувші урядовці повітового виділу перед судом. Більше як тиждень велася в Борщеві розправа проти двох б. урядовців повітового виділу, а то жида Ебнера і поляка Камінського, які з податкових впливів присвоїли собі кількадесять тисяч золотих. Розправу проводив окружний суддя в Чорткові Тертіль, а обвинувачував прокуратор Шофер. У звязку з тією справою перенесено з Борщева заступника старости Рудницького, і ходять чутки, що відійде також сам староста. В неділю 16. червня ц. р. запав присуд, яким засуджено обох підсудних по 6 років тюрми.

Большевицька військова місія у Борщеві. Дня 28. травня ц. р. була в старостві у Борщеві надгранична большевицька військова місія: 1 генерал і 2 старшин. Для них зараджено через весь час їх побуту від 9 год. рано до 6-ої попол. почесну варту. При приїзді і від'їзді витала і прощала їх почесна сотня. За весь час їх побуту в старостві староство було окружене всею борщівською поліцією і тайними агентами, а попри староство ніхто не смів переходити. Також мусіли бути заслонені вікна сусідніх мешкань. До Борщева приїхала місія через Скалу, а назад відїхала через Окопи — там, де Збруч впадає до Дністра.

Смерть визначного громадянина-селянина. Дня 14. червня ц. р. поховали в Слобідці Мушкатівській селянина **Йосифа Матіящука.** Був це визначний кооперативний діяч, а заразом муж довіря УНДО. Помер, маючи щойно 33 роки, а його смерть спричинили прикрощі, які зустріли його в звязку з громадянською працею. Злі люди хотіли повалити кооперативу, яку він провадив. Хоч ту кооперативу тричі обкрадали, то завдяки його невтомній ідейній праці кооператива скоро приходила до себе і добре розвивалася. Це так озлобило противників кооперативи, що на протязі одного місяця вони вибивали покійному чотири рази всі шиби у вікнах. Коли й це не помогло, післали йому анонімного листа, в якому грозили, що коли не покине кооперативи, читальні і Кружка Рідної Школи, то його вбють. Все це так вплинуло на покійного, що він зійшов з ума і передчасно пішов у могилу. Похорон зібрав масу громадян. Над домовиною промовляли: місцевий парох о. Возняк, член повітової ради селянин Петро Поважний, ревізор Повітового Союзу Кооператив Олександер Зуляк, д-р Володимир Чировський і Петро Ґораль. Останні три з Борщева. Хай неструдженому громадянинові покійному земля буде пером!

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Білянсові клопоти.

Одної річі не люблю і признаюся щиро, що не визнаюся на ній. Це всякі білянси.

Хоч стільки раз бував я на загальних зборах ріжних промислових, торговельних спілок та банків, хоч „засідав“ тричі в Надзірній Раді, а твердого білянсового горіха таки ніяк не годен розкусити..

Наслухався я чимало дискутантів „за“ і „проти“, наоглядався стільки рахункових „зіставлень“, приходів, розходів, зисків, страт. Все те нічого не помогло.

Коли я раз у житті забрав слово на загальних зборах, перебив мені один з учасників: „Хто хоче говорити про білянс, нехай наперед добре вивчиться білянсу!“

Слушні слова. Я й взяв їх собі до серця. Накупив підручників і в поті чола став учитися. І у висліді дійшов до переконання, що це незбагнене мистецтво. А переконало мене про це те, що я читав у сусідських часописах:

Була собі філянтропійна спілка „Spółdzielnia Banku Ludowego“. Білянс по мистецьки виготовлений, все ідеально годилося, лиш не було згоди між членами й управою, а що гірше між прокуратором і директорами, так, що всі три дістали по три роки вязниці.

Була знов у Станиславові „Спілка Д-р Лякс, Курцер ет Комп.“ Теж мабуть усе було в порядку, навіть сотики годилися, лиш на фронті була дрібна ріжниця, що виказала брак пів міліона зол.

Це все сталося з причини нескретного вмішання в справу прокуратора і ось знов директори роздумують тепер у вязниці над дрібною помилкою.

А яких чудес доказувало підприємство Рудрофа!

Наскільки то тяжча — думаю нераз — справа з білянсами ріжних живцевих установ, де розпущені у воді кваси сильно й шкідливо ділають не лиш на папір, на чорнило, але й на шляхотні металі. Що то нпр. може зробити кисень, сірка.. Знаю дещо хемію, тому потерпаю все за білянси в Карльсбаді..

Данило Пявка.

СПОРТ.

ОКРУЖНІ ПЛИВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

В неділю 23. червня ц. р. відбулися на „Світезі“ окружні пливацькі змагання. Участь у змаганнях взяли Т-ва К. Л. К. (4), Черник (4), Сокіл IV (2), УССК (1) і С-Б (1).

100 м. довільний стиль: 1) Блажкевич (Черник) 1.28,8, 2) Славецький (КЛК) 1,32,4, 3) Сенчина (КЛК).

400 м. довільний стиль: 1) Блажкевич 8.38,3, 2) Мельничук (УССК) 9.56,4.

200 м. клясичний стиль: 1) Сліпко (Черник) 4.08,3, 2) Мельник (Сокіл Іѣ) 4.13,7.

100 м. горілиць: 1) Поліщук (КЛК) 1.49,8, 2) Сліпко 1.52,4, 3) Ганчар (Сокіл IV).

Гінці 4×50 довільний стиль: 1) Черник (Сліпко, Мудрик, Шухевич, Блажкевич) 2.39,3, 2) КЛК 2.40,1.

Гінці 3×100 змінний стиль: 1) КЛК (Поліщук, Сенчина, Славецький) 5.19,9, 2) Черник 5.37,6.

Юніори: 50 м. довільний стиль: Мудрик (Черник) 0.48,0. **50 м. клясичний стиль:** Лідчин (С-Б) 0.59,8. **50 м. горілиць:** Лідчин (С-Б) 1,06,8.

МИСТЕЦТВА У. С. С.

ЛЬВІВ. **Чорноморці — Сокіл III. 2:0 (1:0).**

По кількох спробах відмолодження першої дружини виступили Чорноморці тим разом у дещо кращому складі, бо з Палюхом і Рондяком в обороні, які на тій позиції є покищо незаступні. Гра була назагал спокійна хоч доволі гостра. Спершу більше ініціятиви виказує Сокіл, однак усі акції заломлюються на обороні і воротареві. В нападі Чорноморців спершу нічого не клеїться. Петрівський і Чорній грають „сольо“ не затруднюючи як слід крил. Зрозуміння до комбінаційної гри виявили в першій половині тільки Кошко і Лунь, які теж витворювали грізні ситуації. На добро Луня треба записати, що йде він завзято на кожний мяч, хочби безнадійний і атакує воротаря. Лівий крайник Согор за довго придержує мяч. Поміч за багато грала дефензивно. У Соколі найкращий воротар, хоч і має на сумлінні стріляні ворота. Оборона доволі добра, в другій половині втратила голову. В помочі працьовитий Тихоліз. Напад скорий у полі грав добре, але під воротами не мав успіху. В першій половині рівнорядна гра, у другій перевага Чорноморців. Суддював дуже добре п. Повзанюк.

Буревій — У. Р. 12:0.

Без найменшого напруження переміг найповажніший побіч Чорноморців і Тризуба кандидат на мистця, Буревій слабу дружину У. Р-у. Суддював п. Дзьоба

Тризуб — У. Р. С. К. 3:0 (в. о.).

Тризуб не зрікається ще надії на мистецтво Львівщини і цілою парою надроблює страчені точки.

Сокіл (Бібрка) — Богун 3:0 (в. о.).

Богун не виїхав до Бібрки, повідомивши перед тим про те Субреферат. Тому Сокіл виграв без гри 3:0.

По недільних змаганнях представляється в чоловій групі ось-так стан після страчених точок: Чорноморці 1 т., Буревій 4 т., Тризуб 5 т., УРСК 5 т.

Товариські змагання.

Каменярі — Сокіл (Рудно) 7:3. Товариські змагання між цими дружинами відбулися в Рудні в неділю 23. червня ц. р.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

Перша рунда за чашу середньої Европи.

ВІДЕНЬ. В цю неділю покінчилася перша рунда за чашу середньої Европи. У перших змаганнях Рапід програв з Жіденіце 2:3, відплатні змагання у Відні закінчилися 2:2 так, що Рапід відпав від дальших розгривок. **Австрія перемогла Амброзіяну в Міляно 5:2,** а у Відні 3:1 і грає у найближчій рунді. Адміра перемогла вправді Гунгарію (Будапешт) 3:2 у першій грі у Відні, натомість у Будапешті програла 1:7, так що до другої рунди доходить Гунгарія.

Вієнна — Спарта (Прага) 1:1 у Відні.

Спарта — Вієнна 5:3 в Празі, переможець Спарта.

Фйорентіна — Уйпешті 2:0 в Будапешті.

Фйорентіна — Уйпешті 4:3 у Фльоренції, переможець Фйорентіна.

Рома — Ференцварош 2:0 в Римі.

Рома — Ференцварош 0:8 (!!!) в Будапешті, переможець Ференцварош.

Сеґед А. Ц. — Славія 1:4 в Сеґедині.

Сеґед А. Ц. — Славія в Празі, переможець Славія.

Вікторія (Пільзно) — Ювентус (Торіно) 3:3 в Пільзні.

Вікторія (Пільзно) — Ювентус (Торіно) 1:5 в Торіні, переможець Ювентус.

Друга рунда відбудеться в неділю 30. ц. м. Грають: Славія — Австрія, Гунгарія — Ювентус, Жіденіце — Ференцварош, Фйорентіна — Спарта.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Józef Chmelar: POLSKA MNIEJSZOŚĆ NARODOWA W CZECHOSŁOWACJI. Praha 1935.

ЖУРНАЛИ.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ, trybuna polskiej myśli państwowej. Warszawa, 1935.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ gminy król. stoł. miasta Lwowa. Lwów, 15. czerwca 1935. Nr. 12. Treść: Zarządzenie Prezydenta w sprawie badania mięsa przywożonego do Lwowa. Protokół z posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 5. czerwca 1935. Protokoły z posiedzeń Magistratu z dnia 31. maja i 3. czerwca 1935. Sprawozdania z posiedzeń Komisyj Rady Miejskiej. Sprawozdanie Dyrekcji Rzeźni miejskiej za rok administracyjny 1933/34. Sprawozdanie miejskiego Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku za miesiąc maj 1935 r. Komunikat Zakładów Wodociągowych m. Lwowa o zużyciu wody z centralnego wodociągu. Ogłoszenie konkursu na starostwo inżynierów architektów w Wydziale Technicznym Zarządu Miejskiego. Ogłoszenie konkursu na posagi dla dziewcząt z fundacji śp. Boczkowskich. Ogłoszenie konkursu na obsadzenie dziewięciu miejsc fundacyjnych w Bursie rzemieślniczej im. Dekerta z fundacji błp. Jakóba Hermana. Ogłoszenie przetargu na wykonanie ogrodzenia betonowego na Cmentarzu Janowskim. Ogłoszenie przetargu na sprzedaż wag pomostowych i decymalnych. Ogłoszenie o wynajmie 20 ubikacyj na szkołę powszechną. Komunikat Zakładu Gazowego Miejskiego o zmianie numerów telefonów Zakładu.

UKRAINISCHE KULTURBERICHTE des Ukrainischen Wissenschaftlichen Institutes Berlin, den 12. Juli 1935. J. III. Nr. 19

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 25. VI. год. 7·30 веч. „Школа податників".

Середа, 26. VI. год. 7·30 веч. „Школа податників".

Театр Рівноролностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".

АПОЛЬО: „Фраскіта".

АТЛЯНТИК: „Гармонія" (большевицька муз. комедія) „Світ залюблений" (амер. комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохана!"

ҐРАЖИНА: „Мушу бути молодий".

КАСІНО: „Я збігдень" (Павло Муні).

КОЛІСЕЙ: „Котячий пазур", ревія „Роскішні дітваки".

КОПЕРНИК: „Нічне життя богів" та „Добра ворожка".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" та „Марнотравний син".

МІРАЖ: „Симфонія життя" й Бастер Кітон як „Професор у кабареті".

МУЗА: „Сповнені мрії" та „Ворог жінок".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Людина є грішна".

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Азбука кохання" з Диншою та Круковським.

СВІТ: Нечинний.

СОНЦЕ: Збещещена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Пані і шофер" та ревія Волінського.

УТІХА: „Останній отаман Анненков" ревія „Їдь на схід".

ХИМЕРА. „Всі люди є ворогами".

Закордонне радіо.

Вівторок, 25. червня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Концерт для дітей, 17·40 Соната на скр. і форт. г-моль Респігія, 18·55 Опера, **Братислава** (298,8) 18·00, 18·35 Форт., 19·25 Слов. нар. пісні, **Прага** (470,2) 18·30 Пісні австр. композиторів, 21·30 „Іполит у горах" ком. оп. Крічки, **Париж** (1648) 19·20 Діяльоґ „Лефевр і Армин", 20·45 „Ля газет де Монтмартр" вес. вок. вечір, **Білгород** (437,3) 13·15, 22·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 10·15 Нім. нар. пісні. 16·00 Образки з природи в пісні, 20·45 Форт. твори Шопена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт, 17·50 Форт. рeсіталь, **Кельн** (455,9) 17·00 **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Форт., 19·00 Оп. мельодії, **Мінхен** (405,4) 12·00 Вок.-муз., концерт, 16·10 Солісти, 20·45 Симф. концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05, 23·10 Циг. музика, 21·35 Оп. орхестра, **Міляно** (221,2) 11·30 Легка музика, 20·50 „Каза Інамората" оп. Льомбарда, **Рим** (420,8) 18·30 Популярний концерт, 22·00 Камер концерт.

Під увагу читальням!

Старші **типи** радіоприймачів змодернізовані з повною гарантією. — 4-тиро лямповий з голосником, батерією і акумулятором зол. 120·—

„EKRAVOKS"

АКАДЕМІЧНА ч. 11.

Середа, 26. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 22·10 Концерт, 16·05 Оп. мельодії Ваґнера, 17·30 Ронатові твори, 19·30 Пісні й арії (Аксель сопр.), 21·00 Симфонія ч. IV. ес-дур А. Брукнера, **Брно** (325,4) 19·40 Оп. мельодії, **Мор. Острава** (269,5) 18·30 Пів години вальсів, **Прага** (470,2) 11·05, 15·00 Сальон. музика, 16·30 Концерт, 19·30 „Цар Салтан" оп. Рімського-Корсакова, **Лягті** (1807) 18·15 Пісоньки, **Париж** (1648) 12·15 Легка музика, 20·00 Галевий вечір із Комедії, **Білгород** (437,3) 16·20, 20·00 Пісоньки, мельодії, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 16·00 Нар. образці (спів, муз.), 20·45 Концерт присв. творам Чайковського, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Оп. мельодії, 14·00 Від 2—3 весело в світі, **Кельн** (455,9) 16·00 Соната ас-дур на форт. Вебера, **Ляйпціг** (382,2) 20·45 Спів, **Мінхен** (405,4) 16·10 Токата на два форт., 17·00 Концерт, **Бресляв** (315,8) 12·00 Вес. пісоньки, 16·00 Форт. твори Баха, 19·00 Танки давніх добрих часів, **Будапешт** (550,5) 18·15 Симф. концерт, 22·10 Форт., **Міляно** (221,2) 11·30 Тріо, 17·05 Квінтет, 19·15 Муз. всячина, 20·50 „Ля Наве Роза" оп. Сепідія, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 21·30 Симф. концерт.

---

†

Поминальне Богослуження

за померлих почтовців відбудеться в суботу 29-го червня 1935 (лат. Свято Петра і Павла) в год. 9-тій рано в Архикатедральнім Храмі св. Юра, на яке запрошують Рідню Покійників, — Товаришів по званню і всіх Знайомих БЮРОВІ ТОВАРИШІ.

Львівське радіо.

Вівторок, 25. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 6·50 Музика з гр. пл.; у перерві ок. 7·20 Ранішній денник, Спорт.-тур. гутірка, 8·05 Авд. для новобранців, 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Тріо, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Мендельзон: Девять пісень без слів із гр. пл., 13·30 З ринку праці, 13·35 Сальон. музика віденської орх. із гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Мала орх., 16·15 Солісти (муз., сп.), 16·50 „Мандрівка Іванни" Шельбурґ-Заремби, 17·15 Концерт, 18·00 Температура на місяці, 18·30 Технічна скринька, 18·40 Культ. життя, Сільва рерум, 18·45 Сп. ресіталь М. Підляської (сопр.) в супр. форт., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Форт. ресіталь, 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Про псих. тип Львова, 20·10 Музика Ірляндії (орх., спів), 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 „Вербум Нобіле" оп. Ст. Монюшка, 22·30, 22·36 Спорт. вістки, 22·40 У літню ніч — серенади.

Середа, 26. червня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 8·25 Практичні вказівки, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Сальон. квінтет, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Настроєві муз. дрібнички, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Звичаї та обряди в білоруській пісні (білоруський хор), 16·00 Чи варто робити запаси на зиму, 16·15 Суч. музика для недовірків, 16·50 „Мандрівка Іванни" Шельбурґ-Заремби, 17·00 Пісні в супр. форт., 17·15 Хвилинка Альбеніца з гр. пл., 18·00 Вес. скеч „Весна в місті" Бр. Вінавера, 18·15 З воєнької долі — давні пісоньки (хор), 18·30 Оповідання для дітей, 18·40 Сільва рерум, Мист. життя, 18·45 Легка музика в гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 З ритмом нар. танків (альтівка, форт.), 19·50 Світ сміється — огляд закорд. гумору, 20·00 Літ. хвилини, 20·10 Легка музика в гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Про марш. Пілсудського, 21·40 Шопен: Віольончелева соната ґ-моль оп. 65., 22·05, 22·11 Спорт. вістки, 22·15 Мала орхестра.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінґи 26·00—26·20, австр. шілінґи 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, діри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміівки.

Доларівки 52·50—54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 24 червня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла дес.	1·90 зол.
1 кг. масла експорт.	1·95 „
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·60 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану вдержана, на яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 24 VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·00 зол.
Мол. однор. кури I. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	0·80 „
Пантарки	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Виділ „Українського Інституту для Дівчат" у Перемишлі — прийме в шкільнім році 1935/36 — 200 інститутон з ріжних шкіл у Перемишлі. Оплата місячна 60 зол. Подання в справі принятя вносять усі до 25. липня (Перемишль, Татарська 4). Відповідь про принятя і на яких умовах і то обовязкових на цілий рік, або відмову дістануть усі на письмі в перших днях серпня. Інститутки, за які не вирівнано залеглостей до Інституту не будуть приняті. — **Виділ.**

За цілком безкорисне лікування моєї Матері складаю Впов. Д-рові Осипові Берестові щиру подяку. Спасибі! При тій нагоді складаю на Рідну Школу квоту 30 зол. **о. Омелян Ґорчинський.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ.

Виказ жертв

на українських воєнних вдів і сиріт за міс. лютий — травня 1935.

Чортків: І. Кароль 1, пар. ур. Клювинці 2·03, о. Я. Тарнавський Улашківці 2, філія С. У. зб.: О. Струтинський Антонів 3·73, В. Сідляк, В. Баринський Базар 7·25, І. Чеховський, І. Боліховський Біле 12·69, І. Олійник, М. Драбинистий Бичківці 4·51, М. Гринчишин, С. Наконечний Давидківці 1·25, А. Сисак, С Порховський Джурин 4·52, С. Сенів, І. Кушнерик Долина 4·25, М. Братків, М. Вітів Заболотівка 4·86, П. Данюк В. Совяк Заліся 4, С. Грошко, С. Штоґрин Звиняч 4, Д. Сеньків, С. Пилявський Калинівщина 2·25, В. Ковальчук, С. Цимбала Колиндяни 2, І. Мороз, Т. Швець Коссів 4·80, В. Лотоцький, М. Мельничук Млинки 0·85, І. Кардинал, В. Олійник Мухавка 10, В. Коцюлима, Г. Шевчук Нагорянка 11·70, І. Олійник, В. Червоняк Пашівка 5·50, І. Нагуняк, О. Токальський Полівці 1·42, П. Довбенька, Т. Цюпка Ридодуби 5, Г. Терожак, І. Кравець Росохач 6·32, Ф. Моспан Садівки 2·20, І. Боднарчук, М. Касюк Свидова 5·12, І. Иосифів Семаківці 1·10, А. Підгородецький, В. Шпитко 10·11, Д. Богайчук, І. Сапіщук Сосулівка 11·71, М. Совяк, І. Голяк Струсівка 0·80, інж. І. Рибак, М. Будняк Тарнавка 3·49, Г. Станишський, В. Липовий Угринь 4·43, Н. Богун, А. Ладан Улашківці 5·70, Я. Макарушкова, Ю. Пігутова, О. Жевкова, Н. Юрчинська, В. Семирозумівна Чортків 68·78, М. Процьків Швайківці 5·43, Ф. Глух, М. Багрій Шманьківці 1·68, В. Захарчук, М. Ушій Шманьківчики 2. П. Опиханий, Федорцівна Шульганівка 9·23 А. Конох. С. Кропельницька Ягольниця місто 6·96, М. Тильний, А. Рудик Ягольниця Стара 3·72, І. Свідерський, Черкавщина 0·20, М. Скрипник Слобідка Давидк 2·37.

Лемківщина: Др. В. Кіндрачук Ланьцут 5, К. Панковський 3, П. Ковальчук Лежайськ 0·50, І. Патроник Ясьонка 2 парохія Селиська 1·08, о. І. Титар Ганчова 5, о. О. Калужницький Ізбебки 5, М. Копистинський Коросно 1, о. Р. Шумило Нов. Санч 2.

Волинь: Е. Кульчицький Куцьки 1. А Мандзій Чемерники 3, М. Теодорович Пинське 10, О. Теодорович Олеське 1 В. Дедик Молодятичі 0·50, И. Гнатів Нов. Вишнівець 5.

Польща: Н. Лівицька-Холодна Варшава 3, С. Врублевський 1, Р. Смаль-Стоцький 10, С. Добрянський Краків 1·50, Д. Кабин 1, О. Сольчаник 1, Г. Заперковний Грудзьондз 2, С. Заяць 2, Мгр М. Ольховий 2, В. Дзюбановський Казимир Дол. 1, Д. Горняткевич Седльце 2, П. Гулик Томашів Маз. 2, учр. І. Зельський Влоцлавок 1, Е. Кріпало і М. Булиха Бяла 6, І. Вертипорох Коло 2, Е. Хейпа Маринино 2, Т. Сованська Борів 1·50, С. Лотоцький Пйотрків Триб. 1, А. Грицина Тарків Вел. 1, Г. Кутинська Луків 2, Ф. Буйняк Високеничі 2, В. Вадяк Кінське 1·50, М. Михайлів Чеховичі 3, К. Суходитний Малкінія 2, П. Канюга Малець 2, М. Чолій Каліш 1, упр. каси В. Кіцак Тарнів 1, учит. З. Марак Цедентікі 2, М. Кішакевич Ряшів 1, А. Довбенко Грабів 1, М. Ковальчукова Затор 2. М. Блавацька Влощова 2, І. Мельник 2.

Заграниця: Обєднання Ню-Йорк 75 дол., Тов. Зоря Ню-Йорк 16 акцій З. Б. Г., Український Союз Курітиба Бразилія 40·84 зол., Д. Василькова Наместово Ч. С. Р. 4, Інж. В. Кулієвич Прага 20, Інж. А. Гладій Кошиці 3·15.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол. 480·—
„ „	1/2	250·—
„ „	1/4	130·—
„ „	1/8	70·—